TALABALARNING BADIIY-OBRAZLI TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHGA YO‘NALTIRILGAN LOYIHALAR

Ibatova Nigora Istamovna
Buxoro davlat pedagogika instituti,
“Musiqa va tasviriy san’at” kafedrasi dotsenti

Annotatsiya: Maqolada tasviriy san’at yo‘nalishi talabalarining badiiy-obrazli tafakkurni rivojlantirishga yo‘naltirilgan loyihalar, badiiy-obrazli va tasviriy tafakkurni rivojlantirishga qaratilgan ta’lim sohasidagi usullar ochib berilgan.

Kalit so‘zlar: Innovatsiya, kompetent, integratsiya, standart, loyiha, texnika, visual, dizayn, resident.

Аннотация: В статье раскрываются проекты, направленные на развитие художественного мышления студентов изобразительного искусства, образовательные методы, направленные на развитие художественного мышления и образного мышления.

Ключевые слова: Инновация, компетентность, интеграция, стандарт, проект, техника, визуал, дизайн, резидент.

Abstract. In the article, the projects aimed at developing the artistic thinking of the students of visual arts, the educational methods aimed at the development of artistic thinking and visual thinking are revealed.

Key words: Innovation, competent, integration, standard, project, technique, visual, design, resident.

Mamlakatimizdagi oliy ta’lim muassasalarida qalamtasvir fanini o‘qitish jarayonida talabalarning badiiy-obrazli tafakkurini rivojlantirish orqali ularni kasbiy faoliyatga tayyorlash tizimi isloh qilinib, bu tizimga nisbatan xalqaro innovatsion va texnologik yondashuv imkoniyatlaridan o‘rinli foydalanish, yuqori darajadagi kompetentli o‘qituvchilar tayyorlashga qaratilgan davlat talim standartlari, malaka talablari, milliy o‘quv dasturlari hamda ta’limning integratsion shakllarida innovatsion faoliyatga yo‘naltirish, ularning badiiy-obrazli tafakkurini rivojlantirishning ilmiy asoslangan tizimini takomillashtirish zarurati talab qilinmoqda. Bu o‘z navbatida oliy ta’lim tasviriy san’at yo‘nalishida o‘qitiladigan qalamtasvir fanini o‘qitish jarayonida talabalarning badiiy-obrazli tafakkurini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish, ta’lim sifatini oshirishga mas’uliyat bilan yondashish, ta’lim mazmunini loyihalash, o‘qitishning yangi metodik modellarini ishlab chiqish, tasviriy san’at fanini o‘qitish metodikasi muammosini chuqur o‘rganilishni taqozo etadi.

Shuni inobatga olgan holda tasviriy san’at yo‘nalishi talabalarining badiiy-obrazli tafakkurni rivojlantirishga yordam beradigan ko‘plab loyihalarni amalga oshirish mumkin. Namuna sifatida quyidagilarni sanab o‘tamiz:

Hamkorlikdagi badiiy loyihalar. Talabalarni bir-biri bilan hamkorlik qilish va muloqot qilishni talab qiladigan badiiy loyihalar ustida birgalikda ishlashga undash. Bu ularning badiiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi, shu bilan birga jamoaviy ish va muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi.

Eksperimental san'at loyihalari. Talabalarni turli xil san'at shakllari, materiallar va texnikalar bilan tajriba o'tkazishga undash. Bu ularning ijodkorlik va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Badiiy tadqiqot loyihalari. Talabalarni turli rassomlarning asarlari, san'at yo'nalishlari va san'at nazariyalarini tadqiq qilish va tahlil qilishga undash. Bu esa ularda san'atning tarixiy-nazariy mazmunini chuqurroq anglash, shuningdek, tanqidiy fikrlash va murakkab tushunchalarni tahlil qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Jamiyat san'ati loyihalari. Talabalarni mahalliy hamjamiyatni jalb qiladigan badiiy loyihalar ustida ishlashga undash. Bu ularning ijtimoiy ko'nikmalarini, shuningdek, san'at haqida kengroq kontekstda fikr yuritish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Portfolio loyihalari. Talabalarni o'z ishlarining portfelini yaratishga undash, bu ularga tashkilotchilik qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi, shuningdek, vaqt o'tishi bilan o'zlarining badiiy rivojlanishini aks ettirish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Tasviriy san'at yo'nalishi talabalarida badiiy-obrazli fikrlashni rivojlantirishga yordam beradigan ko'plab turli loyihalarni amalga oshirish mumkin. Ularni tavakkal qilishga, yangi g'oyalar bilan tajriba o'tkazishga va o'ziga xos badiiy uslubni rivojlantirishga undaydigan qo'llab-quvvatlovchi va ijodiy ta'lim muhitini yaratish muhim ahamiyatga ega.

Tasviriy san'at yo'nalishi talabalari o'rtasida badiiy-obrazli va tasviriy tafakkurni rivojlantirishga qaratilgan ta'lim sohasida ko'plab ishlar amalga oshirilmoqda. Ulardan ayrimlarini ko'rib chiqamiz:

Integratsiyalash texnologiyalari. Ko'pgina maktablar talabalarning vizual va badiiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam berish uchun grafik dizayn dasturlari, 3D modellashtirish dasturlari va virtual haqiqat platformalari kabi raqamli vositalardan foydalanmoqda. Ushbu vositalar talabalarga turli xil vositalar va texnikalarni o'rganishga yordam beradi, shuningdek hamkorlik va tajriba o'tkazish uchun imkoniyatlar yaratadi.

Fanlararo ta'lim. Ko'pgina maktablar fanlararo ta'limni rag'batlantirmoqda, bu yerda turli fanlardan talabalar badiiy va vizual fikrlash qobiliyatlarini qo'llashni talab qiladigan loyihalar ustida birgalikda ishlaydi. Misol uchun, tasviriy san'at dasturi bo'yicha tahsil olayotgan talabalar arxitektura yoki muhandislik talabalari bilan montajlar yoki haykallar yaratish uchun o'zaro ishlashi mumkin.

Tanqidiy fikrlash. Ko'pgina maktab o'qituvchilari o'zlarining tasviriy san'at dasturlarida tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini ta'kidlab, talabalarni san'at asarlarini tahlil qilish va baholashga, ularning mazmuni va mazmuni haqida chuqur o'ylashga o'rgatishmoqda. Bu talabalarga badiiy jarayonni chuqurroq tushunishga va o'ziga xos badiiy qarashlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Tajriba almashish va o'rganish. Tasviriy san'at bo'yicha ko'plab dasturlar amaliyot, rezidentlik va chet elda o'qish dasturlari kabi tajribaviy o'rganish imkoniyatlarini taklif qiladi, bu yerda talabalar turli badiiy kontekstlarda amaliy tajribaga ega bo'lishlari va haqiqiy dunyo sharoitida badiiy va vizual fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Abdirasilov S.F., Nurtoyev O'.N. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida tasviriy san'at fanini o'qitish texnologiyasi. – T.: TDPU, 2015.

2. Azizxodjayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: «Moliya», 2003.

3. Rajabov R.K., Sultonov H.E. Tasviriy san'at fanini o'qitish metodikasi. – T., 2008.

4. Ибатова Н. И. TALABLARNING TASVIRIY YARATUVCHANLIK, IJODKORLIK POTENTSIALLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH: Ibatova Nigora Istamovna Buxoro davlat pedagogika institute "Musiqa va tasviriy san'at" kafedrasi o 'qituvchisi //Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал. – 2023. – №. 2. – С. 261-265.

5. IBATOVA N. I. NEW METHODS OF USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING //E-Conference Globe. – 2021. – С. 221-226.

6. Istamovna I. N. Pedagogical approaches to the development of artistic thinking of students //International conference on multidisciplinary science. – 2023. – Т. 1. – №. 5. – С. 40-42.

7. Ibatova N. DEVELOPMENT OF STUDENTS'ARTISTIC-PICTURE THINKING IN THE PROCESS OF TEACHING THE SCIENCE OF PAINTING //Science and innovation. – 2023. – Т. 2. – №. B2. – С. 163-167.

8. Ibatova N. QALAMTASVIR FANINI O 'QITISHDA TALABALARNING BADIIY-OBRAZLI TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISH //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 27. – С. 57-63.

9.Нуруллаев Ф.Г., Нуруллаева Н.К. Музыкально-историческое наследие центральной Азии (психологический настрой армии Темура). Психология XXI столетия, 18-20 марта 2020 года С. 115-118.

10. Нуруллаев Ф.Г. Мусиқа таълимида Бухоро фольклор қўшиқларига қўйиладиган методик талаблар. Pedagogik mahorat, Ilmiy-nazariy va metodik jurnal 2020, 3-son. Buxoro. Б.175-180.

11. Нуруллаев Ф.Г., Нуруллаева Н.К. Роль фольклорных песен в воспитании учащихся. Научно– методический журнал «Проблемы педагогики» №3(48). Москва 2020. С.15-17.

12. Нуруллаев Ф.Г., Нуруллаева Н.К. Формирование эстетического воспитания детей на примере Бухарских фольклорных песен. «MODERN SCIENTIFIC CHALLENGES AND TRENDS» collection of scientific works of the international scientific conference Issue 4(260 Warsaw, Poland 2020. P. 139.

13. Nurullayev F.G., Madrimov B.K., Rajabov T.I. Teaching Bukhara Children Folk Songs in Music Lessons as an Actual Problem. International Journal of Psychosocial Renabilitation, Vol.24, Issue 04, 2020 P. 6049.

14. Нуруллаев Ф.Г., Случайный выбор качественных характеристик материала по музыки или порядок его изложения в процессе создания музыки или исполнения опуса//«SCIENTIFIC PROGRESS» Scientific Journal. ISSN: 2181-1601, 2021.- pp. 588-593.

15. Nurullayev F.G. FORMATION OF AESTHETIC EDUCATION OF CHILDREN ON THE EXAMPLE OF BUKHARA FOLKLORE SONGS. Euro-Asia Conferences 1 (1), 34-36.

16. Nurullayev F.G The Role and Significance of Folk Music in Raising Children.European Journal of Innovation in Nonformal Education(EJINE) Volume 2| Issue 5| ISSN:2795-8612 . Accepted 14 May2022.

17.Nurullayev F.G. METHODOLOGICAL REQUIREMENTS FOR THE SELECTION OF BUKHARA FOLK SONGS IN MUSIC EDUCATION. Web of Scientist: International Scientific Research Journal 1 (01), 83-88.

18.Nurullayeva N.G., Nurullaeva N.K., Nurullaev B.G. Role and significance of folklor music in the upbringing of children of preschool age. Academicia An International Multidisciplinary Research Journal. Vol.10, Issue 10, October 2020.

19.Nurullayev F.G. Узлуксиз таълим тизимида Бухоро фольклор қўшиқларини ўргатишнинг ўрни ва аҳамияти// O'zbekiston Milliy Universiteti xabarlari, Ilmiy-nazariy va metodik jurnal 2021-yil 6-son.- Toshkent. B.177-186.

19.Нуруллаев Ф.Г., Музыкальный процесс в западной музыке// «SCIENTIFIC PROGRESS» Scientific Journal ISSN: 2181-1601, 2021. - pp.570-575.

20. Нуруллаев Ф.Г., Нуруллаева Н.К. Роль фольклорных песен в воспитании учащихся// Научно – методический журнал «Проблемы педагогики». №3 (48). - Москва 2020.- С.15-17.

21. Nurullayev F.G The Role and Significance of Folk Music in Raising Children.European Journal of Innovation in Nonformal Education(EJINE) Volume 2| Issue 5| ISSN:2795-8612. Accepted 14 May2022.

22.Nurillaev F.G. Results of Experimental Work on Teaching Bukhara Folk Songs in Music Education and their Effectiveness. International Journal of Trend in Scientific Research and Development (IJTSRD) Special Issue on Modern Trends in Science, Technology and Economy.P.106-109.Available Online: www.ijtsrd.com e-ISSN: 2456 – 6470

23.Нуруллаев Ф.Г., Норова Ш.У. Психология музыкальных дидактических игр на интегрированных занятиях// Вестник интергративной психологии. Журнал для психологов. Выпуск №17, 2018. – С.295-299.

24.Nurillaev Farrukh Gaybullaevich- The technology of organizing the aesthetic education of students by means of folk songs. European Chemical Bulletin (Scopus-Q3) ISSN2063-5346. 2023, 12 (Special Issue7), 1987-1996

25.Фаррух Гайбуллоевич Нуруллаев. Моделирования педагогических с музыкальным уклоном действие объектов через математический аппарат в педагогике// Science And Education Scientific Journal, Issn 2181-0842, Volume 3, Issue 1, January 2022.589-595.

26.Фаррух Гайбуллоевич Нуруллаев. Интерактивные уроки музыки по программы Steam// Science And Education Scientific Journal, Issn 2181-0842, Volume 3, Issue 1, January 2022.595-602.

27. Нодира Каримовна Нуруллаева. Методические аспекты музыкального образования, особенности обучения народных песен в 5-7 классах// Science And Education Scientific Journal, Issn 2181-0842, Volume 3, Issue 1, J-2022

28.Nurullayev F.G. Rustamov F.T. Education Of A Child By Music In The Early Period Of Life. Spectrum Journal of Innovation Reforms and Development, volume 22,December2023,ISSN(E):2751-1731.